

Raport asupra activității CNCS în perioada martie – decembrie 2020

A. Procesul de evaluare a proiectelor din cadrul competiției Proiecte de Cercetare Exploratorie (PCE 2020) (Programul 4 - Cercetare fundamentală și de frontieră)

1. Generalități

Programul susține și promovează cercetarea științifică fundamentală, interdisciplinară și/sau exploratorie din România. Competiția s-a adresat atât cercetătorilor români, cu performanțe demonstrate prin calitatea și recunoașterea internațională a publicațiilor științifice, cât și celor care activează în străinătate (cetățeni români sau străini), dar doresc să conducă proiecte de cercetare de înalt nivel științific în instituții din România, unde vor activa cu normă întreagă.

Competiția PCE 2020 s-a desfășurat în perioada **14 mai 2020 – 31 dec 2020**, cu un buget inițial de 90.000.000 lei, care ar fi asigurat o rată de succes de cca 7%, ulterior suplimentat la 290.000.000 RON/60.415.000 EUR (detalii în [1]).

Au fost depuse **1053** de propuneri de proiect, dintre care au fost eligibile **1020** [1] (tabel 1). Au fost finanțate **247** proiecte, ceea ce corespunde unei rate de succes de **24,21%** [1] (tabel 2)

Tabel 1. Număr cereri de finanțare eligibile/comisie (domeniu)

Matematică	Computer Sciences	Chemistry	Physics	Engineering Sciences	Materials Sciences	Earth Sciences	Biology and Ecology	Health	Applied Life Sciences and Biotechnologies	Social and Economic Sciences	Humanities
55	46	63	76	107	129	55	80	85	84	89	151

Tabel 2. Număr proiecte finanțate/comisie (domeniu)

Matematică	Computer Sciences	Chemistry	Physics	Engineering Sciences	Materials Sciences	Earth Sciences	Biology and Ecology	Health	Applied Life Sciences and Biotechnologies	Social and Economic Sciences	Humanities
13	11	15	18	26	32	13	19	21	20	22	37

2. Pachet de informații

Pachetul de informații a fost supus dezbaterii publice în perioada 24.03.2020 – 23.04.2020 [1] și, în urma analizei mesajelor venite de la cercetători, a suferit o serie de modificări descrise în [1]. Pachetul de informații propus de CNCS a introdus o serie de modificări față de ultimele competiții:

- Pentru prima oară a fost introdusă monitorizarea evaluării, pe întreg parcursul acesteia, prin reprezentanți ai CNCS, sub titulatura de ofițeri științifici (OS), cu evitarea conflictelor de interese. Aceștia (în număr de 63 [1]) au avut rolul de a urmări procesul de evaluare, fără a interveni în evaluarea propriu-zisă, pentru a asigura un nivel calitativ ridicat al rapoartelor de consens (vizând aspecte menționate în Ghidul evaluatorului și în Pachetul de Informații). A fost necesară intervenția OS în 266 rapoarte dintre cele 1020 (26%) [1].
- S-a revenit la evaluarea proiectelor de către experți din străinătate, pentru care s-a impus un standard dublu față de cel impus directorilor de proiecte (specific domeniului /comisiei), asociat indicatorului scorul relativ de influență al revistelor științifice – SRI, pentru majoritatea domeniilor. Experții din străinătate au acoperit în proporție de 100% panoul experților la toate domeniile, exceptând Științele Umaniste, unde procentajul de experți din România a fost de 26%. Raportul

UEFSCDI arată că indicele Hirsch mediu al experților a fost de 1.83 ori mai mare decât indicele Hirsch mediu al directorilor de proiecte [1].

- A fost stipulat clar și fără echivoc obligativitatea ca directorii proiectelor finanțate, cercetători din străinătate, să activeze cu normă întreagă în instituțiile gazdă pe perioada implementării proiectelor.

3. Evaluare

Evaluarea propriu-zisă s-a finalizat în 20 decembrie 2020, iar rezultatele finale au fost afișate în 30 decembrie 2020, după rezolvarea tuturor contestațiilor care au vizat vicii de procedură. Conform [1] au fost admise 27 dintre cele 117 contestații (24%), pentru care s-a constatat că: 1) nu au fost menționate puncte slabe deși punctajul era sub 4.8, 2) raportul menționează ca absente sau insuficiente informații care existau în cererea de finanțare, sau 3) a avut loc cel puțin o dublă penalizare.

În cele ce urmează prezentăm o analiză a procesului de evaluare, rezultată în urma consultării cu comisiile de specialitate ale CNCS și a unor propuneri venite din partea mediului academic, insistând asupra aspectelor care ar trebui îmbunătățite sau modificate în următoarele competiții. Deși aspectele constatate au vizat competiția PCE, considerăm că o mare parte din cele prezentate mai jos sunt aplicabile tuturor competițiilor, în funcție de caracteristicile acestora. Sunt prezentate problemele semnalate, urmate de propunerile de rezolvare, însoțite, acolo unde este cazul, de comentariile noastre privind fezabilitatea, corectitudinea și aplicabilitatea propunerii (cu litere cursive).

3.1. Aspecte pozitive

Aspectele pozitive, care ar trebui menținute în toate competițiile viitoare, sunt:

- 1) Monitorizarea evaluării cu ajutorul ofițerilor științifici. Intervenția acestora, deși nu la nivelul scontat, a ridicat calitatea unor rapoarte de consens și a unor rapoarte de evaluare individuală.
- 2) Menținerea evaluării de către experți internaționali, pentru care s-a realizat validarea pentru fiecare dintre domeniile introduse de aceștia pe baza lucrărilor publicate și ținând cont de îndeplinirea criteriului de eligibilitate. Acest lucru a garantat reducerea conflictelor de interese de orice natură și aprecierea proiectelor dintr-o perspectivă internațională.
- 3) Perioada scurtă în care au fost date rezultatele, relativ aproape de calendar (doar o lună întârziere).
- 4) Realizarea unui ghid al evaluatorului suficient de detaliat.

3.2. Aspecte negative/probleme și propuneri de remediere a acestora

Aspectele negative, urmate de propunerile de remediere a acestora, *așa cum au fost ele semnalate de membrii CNCS, membrii comisiilor CNCS și de comunitatea cercetătorilor*, sunt grupate în jurul unor subiecte generale. Soluțiile și/sau propunerile sunt urmate de semnalarea instituției care ar fi, cel mai probabil, responsabilă de implementarea soluției propuse: *CNCS, UEFSCDI, MCID* (Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării). Unde a fost cazul au fost introduse observații ale CNCS (*Obs*).

3.2.1. Organizarea generală a competiției

Propuneri

- O soluție privind diminuarea efortului de evaluare și creșterea obiectivității evaluării în raport cu calitatea științifică a aplicanților este organizarea competiției în două faze, astfel încât în faza superioară să rămână doar proiectele care au șanse de finanțare. Șansa de finanțare poate fi evaluată funcție de CV și, eventual, ideea de proiect. Punctajul calculat pentru fiecare director de proiect la depunerea aplicației ar permite o ierarhizare preliminară a directorilor de proiect.

Obs. Organizarea în două faze este mai potrivită pentru competiții dedicate consorțiilor sau proiectelor de tip complex, în care într-adevăr efortul este unul ridicat.

- Pentru a evita probleme care ar putea apărea la contractare, este necesară introducerea verificării antiplagiat a proiectului în etapa de verificare a eligibilității (*UEFSCDI, MCID*)
- Bugetul să nu mai depindă de durata de implementare ci să fie corelat cu activitățile; diminuarea cotei de regie, astfel încât aceasta să nu depășească 15 % din totalul cheltuielilor directe.

Obs. Pentru universități este posibil, dar pentru institutele de cercetare ar produce dificultăți financiare.

3.2.2. Eligibilitate

Probleme

- a. Competiția a fost dezechilibrată datorită prezenței aplicanților din străinătate, cu șanse mai mari; s-a exprimat neîncrederea față de posibilitatea și voința de se a verifica dacă directorii din străinătate vor veni într-adevăr în România cu norma de baza (8 ore, zilnic) pentru a îndeplini criteriul eliminatoriu ca directorul de proiect trebuie să aibă normă întreagă în instituția gazdă din România.

Obs. CNCS intenționează să rectifice această situație, dar trebuie identificate pârghiile juridice cu care să fie abordată problema, astfel încât cercetătorii care au post permanent (contract cu durată nedeterminată) în străinătate să nu fie eligibili în cadrul acestei competiții. Pentru atragerea resursei umane înalt calificate din străinătate sunt necesare alte instrumente de finanțare, dedicate.

- b. Neimpunerea unui număr minim de ani de la obținerea titlului de doctor (necesar în competiții de anvergură) a permis prezența directorilor de proiecte care au aplicat cu aceleași proiecte sau cu teme foarte asemănătoare la TE sau chiar PD. Ca urmare, s-a participat cu aceeași temă la două competiții în derulare. În plus, efortul de evaluare a fost încărcat artificial, deoarece mai mult de un sfert dintre aplicații au fost din partea directorilor TE. Acest lucru a contribuit la problemele asociate evaluării criteriului 1.1 (dezvoltat mai jos)
- c. În general se apreciază că standardele minimale au fost potrivite sau prea scăzute, cu sugestia ca acestea să fie crescute pe viitor.
- d. O altă problemă a fost faptul că evaluarea a fost îngreunată de încadrarea « forțată » a proiectelor în anumite domenii de către unii PI, în încercarea de maximizare a șanselor, ceea ce a necesitat căutarea de evaluatori pe domenii înguste și chiar din afara domeniului declarat principal, ceea ce a afectat negativ calitatea evaluării (proiectele au "mers" la evaluatori cu experiență redusă) și respectarea calendarului.

Soluții /Propuneri

- Separarea competițiilor în *granturi naționale*, dedicate doar cercetătorilor din România și *granturi de reintegrare* sau dedicate exclusiv cercetătorilor din străinătate; limitarea competiției PCE la cercetători care sunt angajați cu norma de bază, la instituții din România, cu introducerea atât în aplicație cât și pe platforma de depunere, a unui câmp obligatoriu privind instituția de proveniență (informația a lipsit din multe CV-uri) (MCID)
- Introducerea de criterii (ca de exemplu vechime sau obținerea doctoratului) care să facă diferența între TE și PCE și deci excluderea posibilității de participare în paralel cu aceleași teme la două competiții distincte: (i) ori se merge pe ideea ca oricine poate participa, indiferent de vârstă, experiență, la oricare dintre aceste competiții, deci nu mai este necesară organizarea de competiții separate TE și PCE, ori (ii) se limitează posibilitatea de participare la fiecare competiție în funcție de criterii mai clare; la acest moment, cel puțin teoretic, seniorii au fost dezavantajați prin interzicerea participării lor la TE, în timp ce "juniorilor" li s-a permis să participe la PCE (CNCS, MCID)
- Interzicerea participării la competiție cu teme propuse în proiecte aflate sub evaluare în cadrul altor competiții, indiferent de stadiul evaluării (CNCS)
- Planificarea mai atentă a competițiilor, cu o frecvență mai ridicată a fiecăreia și cu un grad mai ridicat de predictibilitate (MCID)
- Introducerea altor criterii de eliminare/eligibilitate pe lângă articole, ca de exemplu proiecte câștigate prin competiție, pentru a reduce aglomerarea pe competiții; ridicarea standardelor minime cu 100% . (CNCS)

Obs. Criteriul bazat pe granturi ar elimina artificial cercetătorii care nu au câștigat proiecte până la momentul competiției, din diverse motive, și ar limita drastic participarea unor cercetători la competiție. Abilitatea de a atrage granturi ar trebui introdusă drept criteriu în fisa de evaluare.

- Repartizarea proiectelor de către un panel către comisiile potrivite, în funcție de lucrările prezentate în secțiunea B2 (ex 1/3 să fie din aria de cercetare 1 (UEFSCDI/CNCS))
- Monitorizarea atentă și intensă a proiectelor ale căror directori vin din străinătate, solicitarea de documente contractuale clare, oficiale, și verificări la instituție, atunci când acest lucru va fi posibil. (CNCS/UEFSCDI)

3.2.3. Evaluare/evaluatori

Probleme semnalate

- a. Corpul de evaluatori a fost mult prea divers, iar proveniența internațională a acestora precum și standardele minimale impuse evaluatorilor au avut un efect neașteptat de scăzut asupra calității rapoartelor. Ca urmare procesul de evaluare, în ansamblu, a avut de suferit. Au existat prea multe comentarii nefericite și scoruri nepotrivite, precum și prea multe rapoarte de consens de calitate slabă.
- b. Înscrierea potențialilor experți evaluatori în baza de date BrainMap a fost un proces laborios și „neprietenos”, care i-a descurajat pe unii dintre aceștia și i-a făcut să renunțe la a mai participa la procesul de evaluare.
- c. Unii evaluatori au introdus criterii subiective, suplimentare, pentru a justifica punctajul scăzut, cum ar fi: conducerea de doctorat (criteriul 1.1), discuții despre TRL (criteriul 2.1), impact socio-economic sau exploatarea în industrie a rezultatelor (criteriul 2.1). Alți evaluatori au utilizat abuziv și procustian criteriile menționate în fișa de evaluare, ca de exemplu numărul de citări sau indicii h, lipsa brevetelor în cazul proiectelor de știință fundamentală, a participării în comisii de doctorat, numărul mic de co-autori din străinătate, etc.
- d. Multe rapoarte de consens au fost slabe, cu comentarii telegrafice, conținând câte o propoziție, cel mult două la fiecare criteriu, limitate la câte un verdict sumar, unele neatingând nici măcar toate ideile enumerate în fișa de evaluare. Multe evaluări individuale au răspuns sec la întrebările din criteriu (de pe site-ul web), fără a furniza explicații suplimentare, fără argumente. Au existat comentarii asociate cu alte criterii decât cele la care s-ar fi potrivit. Nu a existat mereu coroborare între comentarii și note, și a fost foarte dificil, în unele cazuri, să se înțeleagă că acordarea unui scor de 4, de exemplu (echivalent lui Foarte bine), în loc de 5, necesită justificare.

Obs. Rolul OS a fost de a monitoriza și interveni pe raportul de consens, pentru a semnală astfel de deficiențe (menționate anterior, la punctul c)). Unii OS nu au folosit pârghiile de care dispuneau și nu au verificat în detaliu rapoartele; astfel s-a ajuns la finalizarea unor rapoarte slabe calitativ, cu comentarii telegrafice și pentru care nu s-a verificat condiția ca orice scor sub 4.8 să fie clar justificat. Pe de altă parte nu a existat nicio pârghie prin care raportorii și evaluatorii să aibă obligația de răspunde cerințelor OS. În plus, din considerente legale (administrative), nu a fost permisă nici o intervenție directă a OS asupra raportului de consens.

- e. Numărul de proiecte per evaluator a fost prea mare în unele cazuri (unii experți au evaluat peste 20 de proiecte).
- f. Selecția evaluatorilor nu s-a făcut astfel încât să existe o suprapunere perfectă între expertiza lor și tematica proiectului.

Obs. Evaluatorii au fost validați de OS iar validarea s-a făcut pentru domeniile propuse de expert pe platformă, în funcție de lucrările publicate (vezi și raport UEFISCDI).

- g. În evaluarea finală nu s-a ținut cont de răspunsurile directorului de proiect conținute în “rebuttal”, observațiile din raportul inițial rămânând de cele mai multe ori și în raportul de consens, deși s-a răspuns justificat la ele în rebuttal.

Obs. O parte importantă dintre directori nu au înțeles că „rebuttal”-ul se poate folosi doar pentru a indica ce este în cererea de finanțare și a fost trecut cu vederea de evaluatori, nu pentru a introduce informații noi sau pentru a se intra în polemică cu evaluatorii.

- h. Au existat discrepanțe mari între punctajele acordate de diferiți evaluatori pentru directorii de proiect, fără nici-un barem care să justifice clar punctajele acordate.
- i. A existat o prea mare flexibilitate lăsată evaluatorilor și o fișă de evaluare fără criterii foarte clare, mai ales în ceea ce privește evaluarea directorului de proiect. De asemenea, au existat confuzii privind faptul că sunt 4 criterii de evaluare, dar două secțiuni, fiecare cu 3, respectiv 5 capitole.
- j. O altă problemă semnalată destul de des: Nu au fost publicate scorurile evaluatorilor individuali în faza de răspuns al applicantului. Astfel, doar pe baza unor comentarii sumare, applicantul nu a putut evalua în niciun mod unde este plasată aplicația sa de către evaluatorii individuali. În lipsa accesului la scoruri în faza de răspuns („rebuttal”), applicantul nu are cum să formuleze un răspuns adecvat și să evalueze dacă raportul de consens surprinde corect sau nu evaluarea inițială, precum și ajustările eventuale generate de răspunsul său.

Obs. Nu au existat scoruri în faza individuală a evaluării. Punctajul a fost propus de Raportor și acceptat (sau nu) de ceilalți doi experți în timpul fazei de consens. Este o procedură preluată de la evaluarea granturilor Marie Curie ale Comisiei Europene.

Soluții /Propuneri

- Traducerea în engleză a tuturor documentelor (pachet de informații, cerere de finanțare, pe lângă fișa de evaluare și ghidul evaluatorului) (CNCS/UEFSCDI)
- Verificarea mai atentă a rapoartelor, atât la nivel individual cât și la nivel de consens; modificarea rolului OS și permiterea unei intervenții mai substanțiale pentru remedierea unor probleme, adică depășirea rolului de observator neutru și “nespecializat” al OS dintr-o comisie, cu garantarea evitării conflictului de interese. (CNCS)
- Menționarea clară în pachetul de informații a tipului de proiecte (de cercetare, nu doctorale) și a faptului că o parte dintre criteriile (vezi mai sus) pot fi folosite pentru a justifica un scor mai ridicat, dar nu pot fi utilizate pentru depunerea masivă a unui director de proiect (de exemplu: conducător doctorat, brevete, profesor invitat, doctorat în străinătate, etc.). (CNCS)
- Limitarea la 10-15 a numărului de proiecte/evaluator

Obs. Inițial s-a stabilit ca numărul de proiecte să fie maxim 10, dar evaluarea risca să dureze nepermis de mult. În plus, rata de succes la recrutarea experților a fost foarte scăzută, astfel încât pentru anumite proiecte nu s-au (mai) găsit evaluatori și acestea au trebuit alocate către evaluatorii existenți.

- Selectarea evaluatorilor pe criterii minimale științifice indiferent că sunt străini sau români.

Obs. Includerea experților romani ar perturba competiția. Comunitățile sunt mici iar conflictele de interes practic imposibil de evitat.

- Modificarea accesului mai rapid și mai intuitiv al evaluatorilor, pentru completarea informațiilor strict necesare în baza de date BrainMap. Aceasta ar trebui legată de baza de date a Comisiei Europene, pentru a avea acces la baza de evaluatori. Realizarea unei baze de date a evaluatorilor cu mult înainte de începerea competiției și în nici un caz după încheierea depunerii aplicațiilor; trimiterea de mesaje către toți potențialii evaluatori cu cel puțin o lună înainte de începerea competiției (UEFSCDI)
- Creșterea sumei alocate experților pe proiect evaluat (UEFSCDI, MCID)
- Selecția evaluatorilor trebuie realizată individualizat, pentru fiecare proiect în parte, cu atribuire directă a experților bazată pe lista lucrări și cuvintele cheie ale aplicației.

Obs. Atribuirea directă pentru 50-100 de proiecte, inclusiv identificarea unor experți a căror expertiză să se suprapună perfect peste tema proiectului, ar fi extrem de dificil de realizat de către o singură persoană. Presupunând că s-ar putea găsi suficienți OS care să permită alocarea a 15-20 de proiecte/OS, apare problema conflictelor de interese (e.g. un OS să nu aloce experți pentru proiectele din instituția unde este angajat, etc...). Comunitățile sunt mici și este imposibil ca, la un moment dat, alocarea directă să ridice suspiciuni. În plus, așa cum s-a menționat, rată de succes a fost foarte mică în recrutarea de experți internaționali cu CV bun.

- Realizarea unei liste a evaluatorilor care nu ar mai trebui contactați, indiferent de performanțele lor științifice, prin colaborarea dintre OS și UEFSCDI.
- Reevaluarea cooptării OS care nu au intervenit pentru ridicarea calității rapoartelor de consens (CNCS)
- Realizarea unui *template* de Raport de consens și Raport individual de evaluare, care: a) să explice, în preambul, că raportul de consens trebuie să fie amplu, să conțină toate comentariile asupra cărora s-a atins consensul, iar comentariile trebuie să fie suficient de clare și detaliate, astfel încât directorul de proiect să înțeleagă clar de ce a fost depunctat; b) să arate că observațiile se grupează în *Strengths/Weaknesses*, că se discută toate aspectele propunerii, că nu se admit suprapuneri și repetări, că fiecare comentariu se plasează în cadrul criteriului relevant, că dacă informația există ea trebuie luată în considerare, chiar dacă nu este menționată la capitolul potrivit. (CNCS)

Obs. O mare parte dintre cele de mai sus sunt explicate clar în Ghidul evaluatorului, așadar doar menționarea lor nu garantează calitatea ridicată a evaluărilor.

- Realizarea unor materiale video de informare și training a evaluatorilor, cu condiționarea plății de vizualizarea acestora; organizarea unei sesiuni informale (on-line) la care evaluatorii să fie invitați anterior alocării proiectelor spre evaluare, pentru clarificarea aspectelor de mai sus. (UEFSCDI)
- Includerea în training-ul experților evaluatori a unor detalii privind cercetarea românească, a faptului că este profund subfinanțată, și în care să se specifice că nivelul cercetărilor din România și

nivelul de dotare a laboratoarelor sau centrelor de cercetare din Romania sunt adesea mult sub cele ale instituțiilor din care provin aceștia.

Obs. Prezentarea unor statistici privind anumii indicatori scientometrici ai aplicanților la începutul evaluării poate ajuta la o privire de ansamblu asupra nivelului cercetării românești din fiecare domeniu.

- Ar trebui ca fișele de evaluare să fie mult mai structurate: câte puncte se pot acorda sau scădea pe diverse componente ale CV-ului (1.1), ale vizibilității internaționale (1.2), ale structurii și conținutului proiectului (2.2) etc. (CNCS)
- Reintroducerea scorurilor la nivel de evaluare individuală. Eliminarea din start a punctajului evaluatorului care are o diferență mai mare de 10 puncte decât ceilalți 2.

Obs. Eliminarea unor experți din fazele inițiale ale evaluării ar fi inefficientă și ar submina rolul etapei de consens. Cei mai mulți experți sunt suficient de flexibili încât să-și schimbe opiniile în timpul discuțiilor de pe platformă, mai ales atunci când nu se cramponează de un scor propus în faza individuală a evaluării.

O mare din problemele semnalate se pot rezolva prin introducerea panelurilor, cu decizii clare privind atribuțiile acestuia, inclusiv de modificare a scorurilor dacă acestea sunt eronate.

3.2.4. Director proiect CV (Criteriul 1)

Probleme

- Ponderea criteriului legat de performanța directorului de proiect a fost prea mare (50%).
- Nu a fost verificată corectitudinea datelor din B2. Sunt proiecte în care se declară peste 250 publicații, iar pe WoS sunt sub 150; s-a declarat premiarea articolelor; au fost declarate ca proiecte internaționale și proiectele bilaterale, au fost folosite baze de date diferite (Google Scholar, WoS, Scopus).
- Evaluarea extrem de eterogenă și într-un mod arbitrar a performanței științifice a cercetătorilor, măsurată prin criteriul 1.** Unele aplicații au fost judecate doar prin prisma indicatorilor scientometrici, care au fost considerați definatorii. Nu s-a înțeles că indicele Hirsch nu este indicatorul suprem, care descrie perfect performanța științifică a unui cercetător. Comentariile nu s-au referit, în unele cazuri, deloc la realizările directorului de proiect, descrise în secțiunile B2 și B3.
- Nu a existat nicio corelare între punctaje și indicatorii scientometrici (H, articole în Q1-Q4, articole publicate în calitate de autor principal). La același tip de CV și de indicatori (citări, H, publicații) indicatorul 1.1. a avut note radical diferite.

Obs. O parte din scorurile "inversate" ale unor directori de proiect cu indici scăzuți se pot justifica prin asocierea lor cu stadiul/experiența aplicantului (senior, junior, etc).

- În cazul punctului 1.2. au fost amestecate și interpretate grosier impactul Internațional (măsurat prin citări și deja discutat la capitolul 1.1) și recunoașterea internațională, scorul de la 1.2 a fost de multe ori ecoul celui de la 1.1; nu este clară diferența dintre 1.1 și 1.2. În pachetul de informații lucrările invitate la conferințe nu apar explicit, deși o parte dintre evaluatori s-au referit la acestea în comentariile lor.
- Au existat diferențe mari în evaluarea recunoașterii internaționale (1.2): aplicanți cu o conferință invitată în străinătate, sau care au specificat că au fost în comisii doctorale în străinătate au fost notați cu 36-38 puncte (4.8), în timp ce alți directori de proiect au fost amendați pentru că sunt "doar" Co-PI în proiecte europene, deși au existat multe elemente care să le susțină vizibilitatea internațională.
- Lipsește o secțiune dedicată proiectelor anterioare și modului în care directorii de proiect s-au achitat de obligații.

Soluții /Propuneri

- Indicarea unei adrese de e-mail pentru sesizări privind eventualele fraude sau informații false. (UEFSCDI)
- Uniformizarea secțiunii B2 prin export din Brainmap, minimizând eventualele variații (articole cu/fără autocitări, identificatori scientometrici diferiți (GS, Scopus, WoS), etc...). (CNCS)
- Introducerea unui subcriteriu referitor la articole ca autor principal și la citările acumulate de aceste articole, în special cele din ultimii 5-8 ani. Introducerea în secțiunile B2/B3 a unor date

scientometrice unitare. Standardizarea datelor scientometrice pe care directorii de proiect le dau în CV. (CNCS)

Obs. Acest criteriu este deja parțial acoperit de secțiunile B1 și B3.

- Renunțarea la criteriul “the capacity to attract international funding” a directorului de proiect deoarece este vorba de o competiție națională. Înlocuirea acestui criteriu cu cel de “national funding” la unele competiții (ex. PCE), și eliminarea lui completă la competițiile pentru debutanți (PD sau TE). (CNCS)

Obs. Atragerea de fonduri internaționale constituie în mod clar un punct important în evaluarea unui aplicant, apare în toate evaluările, așadar nu este indicată eliminarea acestuia. În plus, propunerea contrazice parțial alte propuneri privind evaluarea capacității de atragere de fonduri, în general.

- Realizarea, după depunerea aplicațiilor, a unor grafice cu distribuția indicelui Hirsch, a numărului de citari, a vârstei, a apartenenței la institute/universități etc. pentru toți aplicanții din domeniul respectiv. (UEFISCDI)
- Modificarea structurii cererii de finanțare (CF) și a fișei de evaluare, cu accent pe proiect (60-70%), cu adoptarea criteriilor de la ERC. Unificarea celor două subcapitole, 1.1 și 1.2 într-unul singur, modificat, care să evalueze CV-ul și competențele directorului de proiect, cu procentaj sub 40%. (CNCS/UEFISCDI)
- Evaluarea liderului de proiect se poate rezuma la o argumentare de către acesta a legăturii dintre activitatea sa științifică și tema propunerii de proiect. (CNCS)

Obs. Opiniile legate de ponderea CV sunt foarte eterogene și, evident, subiective, de la eliminarea totală a punctajului pe director prin introducerea unei “faze eliminatorii”, până la menținerea la 50% a punctajului. Nu credem că este suficientă argumentarea directorului de proiect și este necesară și cuantificarea experienței și realizărilor acestuia, care să susțină această argumentare. Se poate introduce în schimb această cerință în secțiunea CV

- Evaluarea CV de o comisie de 8-10 persoane; evaluarea tuturor proiectelor în mod unitar de către un juriu de 10-20 evaluatori pe comisie, care ar putea evalua doar ideea de proiect; evaluarea secțiunii CV din toate proiectele de către 2-3 evaluatori din comisie.

Obs. Propunerea nu este fezabilă; nu se pot evalua 100 de proiecte de 2-3 experți. Împărțirea la 10 experți va genera diferențe în evaluare. Trebuie acceptat faptul că nu există evaluare perfectă, că evaluarea nu se face pe baza unor algoritmi informatici și deci va exista mereu un anumit grad de subiectivism în modul de evaluare.

- Explicarea mai clară și mai insistentă a faptului că indicii scientometrici sunt utili dar nu sacrosanți și că evaluarea este una complexă, multicriterială.

Obs. Acest lucru este clar explicat, cu insistență, în Ghidul evaluatorului.

- Eliminarea unor aspecte greu de verificat și subiective, gen conferințe invitate sau premii de la punctul 1.2. eventual, să fie trecute doar conferințele invitate de tip *keynote lecture* și *invited lecture* cu link obligatoriu către conferințele respective.
- Includerea invitațiilor la conferințe/străinătate în structura CF și/sau în fișa de evaluare
- Introducerea unei secțiuni în care să fie prezentate performanțele obținute în proiecte anterioare de către directorul de proiect. În aceeași secțiune ar trebui introdusă, separat, capacitatea de atragere de fonduri - ar trebui luate în considerare doar granturile de cercetare peste o anumită sumă (ex. 100000 euro)

Obs. Aceste lucruri se menționează în secțiunea B. Dacă ar fi secțiune separată ea ar rămâne goală în cazul celor care nu au mai câștigat proiecte. Existența proiectelor este, desigur, un plus, însă nu poate fi criteriu separat, de sine stătător.

3.2.5. Proiect (Criteriul 2)

Probleme

- a. Există o confuzie între *work plan* și metodologie (criteriul 2.1 și 2.2), s-a insistat uneori pe impactul socio-economic sau dezvoltarea aplicațiilor după proiect (în industrie), chiar dacă obiectul cercetării nu era unul aplicativ.
- b. Nu există un capitol referitor la noutatea proiectului
- c. Nu există o secțiune dedicată diseminării, valorificării (atât în cadrul perioadei de derulare cât și post) rezultatelor.
- d. Nu există nicio evaluare a echipei sau a modului în care se deschid oportunități pentru cercetătorii tineri (doc, post doc). Prezentarea personalului este prinsă la capitolul Buget, care teoretic nu trebuia evaluat, prin urmare nu există posibilitatea evaluării echipei/listei de personal/necesarului

unui anumit tip de expertiză, și deci fezabilitatea proiectului din acest punct de vedere nu se poate estima. Unii evaluatori au punctat/depunctat indirect și bugetul, la criteriul 2.2.

- e. Aspectele de etică sunt abordate extrem de superficial și ar necesita o considerare inclusiv la nivel de criterii.

Soluții /Propuneri

- Modificarea structurii capitolului referitor la proiect prin includerea unui subcapitol/subsecțiune dedicat diseminării și impactului (model proiectele tip Marie Curie) , inclusiv cel socio economic sau privind răspunsul la nevoi ale societății, drepturi de proprietate intelectuală, etc. (CNCS)

Obs. Impactul socio-economic este aplicabil pentru domenii științe aplicate. Este adesea artificial justificat pentru cercetarea fundamentală.

- Corespondență clară între secțiunile proiectului și criteriile din fișa de evaluare, precum și între cerințele din cererea de finanțare și cele din fișa de evaluare, eliminarea indicației referitoare la ce capitole să fie luate în considerare pentru fiecare criteriu. (CNCS)
- Eliminarea capitolului Buget din propunerea de proiect (cererea de finanțare)
- Introducerea unui capitol dedicat echipei, cu evidențierea ca aspect pozitiv a includerii tinerilor, în CF (nu în platforma, care nu este accesibilă evaluatorilor) (CNCS).

Obs. Obligatorietatea includerii doctoranzilor poate fi uneori problematică, ducând la includerea artificială a acestora pentru creșterea punctajului

- Introducerea unui capitol de etică, inclusiv între criterii. (CNCS)

Obs. Aplicabil doar pentru proiectele care implică experimente pe animale, sau pentru studiile clinice. Se poate solicita ca evaluatorii să semnaleze existența unor posibile probleme de etică, urmând ca acestea să fie soluționate înainte de contractare.

Concluzii

CNCS analizează cu toată atenția aceste observații și critici aduse procesului de evaluare PCE 2020 și va căuta soluții pentru remedierea celor care intră în aria de competența a Consiliului. În urma unei discuții preliminare în cadrul CNCS se analizează posibilitatea introducerii unui panel de experți pe fiecare domeniu care să încerce atenuarea “zgomotului” inerent procesului de evaluare și uniformizarea pe cât posibil a acestuia. De asemenea, CNCS ia în calcul modificarea structurii cererii de finanțare, precum și a structurii și ponderilor diferitelor subcriterii din fișa de evaluare, pentru a facilita demersul evaluatorilor, elaborarea unor rapoarte de evaluare mai consistente și un mai bun acord între comentarii și punctaje. CNCS va face tot posibilul să rezolve problema competiției dezechilibrate dintre cercetătorii din România și cei cu posturi permanente în străinătate, prin limitarea eligibilității acestora din urmă de a participa la competiția PCE.

Referinte

- [1] UEFSCDI, Raport asupra competiției PCE 2020 (6 ian 2020)

B. Procesul de evaluare a revistelor și editurilor din domeniul Științelor Umaniste

În perioada octombrie-decembrie 2020 a avut loc evaluarea și clasificarea revistelor și editurilor cu profil umanist din România și Republica Moldova, coordonată de Comisia umanistă a CNCS. Evaluarea a fost una foarte necesară întrucât ultima clasificare data din 2012, iar perioada de valabilitate a listelor de clasificare era de patru ani. Clasificările obținute sunt utile evaluărilor individuale și instituționale organizate de CNCS, CNATDCU, ARACIS, universități, institute de cercetare și agenții de ranking instituțional sau individual. În urma consultării publice, desfășurate în lunile iunie-iulie 2020, comisia umanistă a CNCS a redactat un pachet de informații cuprinzător și relevant pentru situația actuală a publicațiilor umaniste din România și Republica Moldova (http://www.cncs-nrc.ro/wp-content/uploads/2016/12/Proiect-pachet-de-informatii_reviste-edituri-Dezbatere-publica.pdf), accentul fiind pus pe evaluarea calitativă a revistelor și cărților. Prin Biroul de scientometrie, UEFISCDI a asigurat asistența administrativă și informatică a întregului proces. Evaluarea a urmat criterii stricte privind conflictele de interes, fiecare expert semnând „Codul evaluatorului”, „Declarația de confidențialitate” și „Ghidul evaluatorului”. Membrii Comisiei de științe umaniste nu au fost evaluatori.

Datele statistice ale evaluării sunt următoarele:

- Reviste și edituri înscrise:

Competiție 2020	Reviste	Edituri
Aplicatii depuse	214	178
Aplicatii eligibile	203	175
Pondere aplicații eligibile	94.86%	98.31%

- Cei 107 evaluatori (102 din țară, 5 din străinătate), recrutați în urma unui apel public de înscriere și înregistrați pe platforma națională a experților <http://www.brainmap.ro>, au provenit de la 36 de instituții. Lista acestora este disponibilă pe site-ul CNCS, la adresa: <http://www.cncs-nrc.ro/publicatii-stiintifice/>.

- În perioada 19 - 22 decembrie 2020, la adresa contestatii.reviste.edituri@cncs-nrc.ro au fost depuse 54 de contestații (26.6%) la reviste și 50 (28.57%) la edituri. Analiza acestora s-a făcut în sesiunea de panel din 30 decembrie 2020, fiind admise: 22 (40.74%) la reviste și 12 (24%) la edituri.

- Distribuția pe categorii de clasificare A/B/C la reviste și edituri este următoarea:

Categorie	Reviste	Procent	Edituri	Procent
A	31	15.27%	25	14.29%
B	120	59.11%	76	43.43%
C	39	19.21%	54	30.86%
Neclasificate	13	6.40%	20	11.43%
Total	203		175	

La finalul evaluării, în data de 30 decembrie 2020, CNCS a publicat un comunicat privind rezultatele și analiza competiției: <http://www.cncs-nrc.ro/publicatii-stiintifice/>